

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többeszi közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.948 sz.

A szerb királyi család meggyilkolása.

Minden emberi érzést, társadalmi és törvényes jogrendet arczulesapó, borzalmas gyilkosság hírére tárgyalja az egész világ. Obrenovics Sándort, a velünk szomszédos Szerbia királyát s vele most már az utolsó sarját is az Obrenovics-dinasztiának, Urnap-jára virradó éjjel Belgrádban saját királyi palotájában meggyilkolták feleségével, Draga Masin királynéval s miniszterei és palota-őrségével együtt.

A szörnyű hír még csütörtökön el-
jutott az ország minden részébe; borza-
lommal töltvén el a jóérzésű embereket.

A szerb királyi család iszonyu lemészárlá-
sáról különböző távirati hírek vannak forgalomban. A sok birben sokféle a verzió. Annyi azon-
ban már kivehető, hogy nem annyira a Kara-
gyorgyevicsekért való lelkesedés, mint inkább az
Obrenovics-ház ellen föllángolt gyűlölet vezette
a szörnyű cselekedetet. A katonaság gyűlölte
Sándor királyt, mert Draga Masint feleségül
vette. Király és hadsereg valóságos ellenséges-
kedésben éltek egymással: az leszólta katonáit,
ezek keserű haraggal a szívében néztek uralkodójukra. Ilyen körülmények között végzetes
lett Sándor királyra feleségének az a
törekvése, hogy az öcsését, Luncyevicza hadnagyot,
egy léha és könnyelmű legényt, erőszakolja rá Szer-
biára trónörökösnek. Az is bizonyos, hogy Karagyor-
gyevics Péter trónkövetelő a királygyilkosság idején
nem volt Belgrádban. Viszont pedig egy híradás

azt mondja, hogy a nép egyrésze nem őt, hanem
Avakumovicsot, az új miniszterelnököt szeretné
királynak.

Magáról a királygyilkosság történetéről
szintén különbözők a hírek. Egyik verzió szerint:
egy tiszt küldöttség, élén egy ezredessel, a ko-
nakba hatolt és arra akarta kényszeríteni a ki-
rályt, hogy egy eléje tett lemondó okiratot írjon
alá. A király vonakodott s midőn az ezredes
feléje közeledett, forgópisztollyal lelőtte az ez-
redest. Erre valóságos csatározás tört ki, a mely-
ben a király, királyné s ennek öcsése és nő-
testvére, a hadügyminiszter, a miniszterelnök és
három tábornok elesett. A holttesteket az ablakon
át kidobták a kastélyból. Majd egy másik tudósít-
ás azt mondja, hogy a királyi pár éjjeli félegy-
óráig a kónak kertjében vacsorázott. Ekkor a
katonai zenekar eltávozott s a királyi pár aludni
tért. Egy órával később az összeesküvő tisztek
megjelentek a királyi kastély előtt s a rácsokat
lehajolva mentek a kapuig. Ott az ajtót Nau-
movics szolgálattevő tiszt nyitotta ki, mire az
összeesküvők berohantak, egy őrt lelőttek s maga
Naumovics harsány hangon követelte, hogy nyis-
sák ki a lakosztályt, honnan a lakások azon-
ban elmenekültek. Dinamittal fölrobbantották
az ajtót s behatoltak a palotába. A rob-
banásnál Naumovics halálosan megsebesült,
más hír szerint pedig Petrovics Lázár szárny-
segéd lőtte agyon, aki elszántan védte a királyi
párt, míg őt is egy golyó meg nem ölte. A me-
rénylők sőtűzet adtak a királyra, aki ugyan el-
bukott, de csak reggel 4 órakor halt bele se-
beibe. Hogy miként ölték meg Draga királynét,
még nem tudhatjuk. Annyi bizonyos, hogy Misics,
aki a 6-ik ezredet vezette, jött ki először a kas-
télyból s a lövöldözésre összezsúródult népnek ezt
jelentette: „A gyalázatos asszony meghalt!” A

király s a királyné holttestét az erkélyről az ud-
varra dobták, miközben a király feje bezuzódott.
Az első lövést a királynéra Lazarovics Luka ör-
nagy tette.

A szerb ujságok magasztalják a mérszárlást
s kíméletlen hangon írják a meggyilkolt királyi
párról. A Stampa felsorolván az áldozatokat,
hozza teszi: „Folyon ki a szeme annak, aki ezek-
ért könnyet hullat!”

A szörnyű vérengzés áldozatai lettek a ki-
rályi páron kívül a királynénak két férfi és két
nő testvére, Teodorovics rendőrminiszter, Czin-
czár-Markovics miniszterelnök, Petrovics Lázár
főhad-segéd, állítólag 15 tiszt és 300 katona.

Natalia királyné, aki néhány nap óta Ver-
saillesban van, előbb telefonon s később távira-
tilag értesült a szerbiai dolgokról. A királyné
sirva fakadt és sokáig nem tudott szóhoz jutni;
azután így kiáltott fel: „Szegény fiam! szegény
tévutra vezetett Sasám!” A királyné testvérével,
Ghika hercegnővel lakásába zárkózott és senki
sem fogadott.

Az egyes szállongó háborus hírekre nézve,
illetékes körökben azt mondják, hogy Magyar-
ország és Ausztria a szerbiai eseményekkel
szemben várakozó álláspontot fog elfoglalni.
Fegyveres beavatkozásról Szerbia belső ügyeibe
az sem lehet. Ha tehát Szerbiában a rendet
meg nem zavarják, úgy monarchiánk nem fogja
megakadályozni Karagyorgyevics trónralépését. —
Belgrádban és egész Szerbiában pedig teljes a
nyugalom.

A király és királyné holttestét pénteken
éjjel az Obrenovicsoknak a régi Szent Márk-
temetőben levő családi sírboltjába helyezték. A
beszentelést hét pap végezte. A szertartás amely
csendben folyt le, reggeli félkettőtől 3 óráig tar-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGYÁJA.

Gyöngyvirág

— André Theuriot. —

A Székely-Udvarhely számára francziából:

Ferencz Tivadar.

I.

Ismét virágzik a gyöngyvirág. Tejszinű bok-
rétája pompázik a virágkereskedő kirakatában,
mámorító, de ártatlan illatot árasztva maga körül.
Szára és zöld levelei megtartották az erdő mohá-
nak illatát, a mikor hajnalhasadáskor szakasztot-
ták. Nem nézhetem anélkül, hogy eszembe ne
jusson az auberivei szállaerdő, a hol ez a virág
burjánzik és maga Auberive — a hegy lábánál
elterülő kis falu, a hol két esztendő óta töltöttem,
még pedig abban a korban, a midőn gondolataim
tele voltak reménnyel és ábránddal, mint most
az erdő — gyöngyvirággal.

A falu, a mely háromszáznál több lelket
számlál, az erdő közepében terül el, egy sziklás
magaslaton, a melynek lábánál az Aubette csör-
gedez. Az első házak egyikét, a langresi országot
mellett — egy sűrű gyümölcsfa csoporttól körül-
véve, a Malapert házaspár és Mihál unokájuk
lakta. Mindkét Malapert már túljárt a hatvanon,
unokájuk most lépett életének huszadik évébe.
Atyját és anyját korán elveszítette, nagyszülői
magukhoz vették és felnevelték; ezek — ezelőtt
— fakeskedők voltak és — miután az üzlettel
felhagytak — most szerény jólétben éltek. Mihál
ápolta a két öreget, vezette a háztartást és még
mindig maradt elég ideje bolyongani az erdőben,
a mely legkedvesebb tartózkodási helye volt.
Egyedüli kedvtelése ebben a nagy világ zajától
távol fekvő helyen az volt, hogy minden időszak-

ban bejárta az erdőt, megismerkedett a szén-
égetőkkel és favágókkal, mindennap valami új
szépséget felfedezve és mindig magával hozva a
természet valamely ajándékát: gombát és tövises
galóczát áprilisben, szamóczát júniusban, málnát
és somot szeptemberben; sohasem tért haza üres
kézzel, sőt a téli hónapokban is hozott magával
téli magyalagot és fagyöngyöt, melyeknek zöldes
és barna-vöröses színei élénken díszítették a
lakást — karácsony ünnepén. Önálló gondolko-
dásával, nemes érzésével, élénk természetével és
szépségével mindenkit elragadott. Különben is
szemrevaló leány volt, szép termettel, sűrű, szőke
fodros hajjal, tengerzöld szemekkel és vakító fehér
arcbőrrrel. Arcbőrének ezen vakító fehérsége
miatt, a mely ellenállott a nap barnító hatásának,
továbbá mert már gyermekkor óta rendkívül
szerette a gyöngyvirágot, mindig türelmetlenül
várva a tavasz és kedvencz virágának megérke-
zését, hogy vele az egész szobácskáját feldíszítse,
— ezek miatt Mihál az egész falu „Gyöngy-
virág”-nak nevezte és a név ezután rajta meg is
maradt.

II.

Husz éves koráig a háztartás gondja és az
erdőben való ártatlan bolyongás örömei teljesen
kielégítették „Gyöngyvirág” minden vágyát, úgy,
hogy nem igen érezte elhagyatottságát. De egy-
szerre csak beköszöntött az az idő, a midőn élete
üresnek látszott neki és más vagy ébredt fel szí-
vében. Ez a tavasz visszatértekor történt, midőn
valami édes fuvalomtól — új életre ébredt az
egész erdő. A cserje tele fészekkel, az árkok
virágzó bokrokkal, a fülemile csattogása, a vad-
galamb bűgása, mindez egy, eddigelé még nem
ismert érzelmeket fakasztott a leány szívében. Láta,
a mint estefelé a favágók és földmívelők leányai
szeretetteljesen sétálnak a legényekkel. Néha részt

vevett egyik vagy másik falusi leány menyegzőjén
és önkéntelenül felmerült benne az a kérdés, vaj-
jon reája is kerül e egyszer a sor? Csak azzal
volt tisztában, hogy mint polgári családból szár-
mazó leány, nem lehet felesége egy földmívelő-
nek. Csakhogy az elszigetelt Auberive községben
lehetetlen volt a férjhezmenés: a község jegyzője
nős ember volt, az adósdedő pedig öreg és csunya.
Máshol kellett tehát körülnézni, a szomszéd vá-
rosban vagy kerületben, mert a jószívű Malapert
apó, valamint neje nem vették észre, hogy uno-
kájukat már férjhez kellene adni. Mindig gyer-
meknek tekintették, gondját viselték, szórakoztat-
ták; örültek, hogy unokájuk figyelmes irántuk,
boldogan érezve magukat környezetében és önzően
azt követeltették, hogy unokájuk is jól érzi
magát társaságukban.

Május havának egyik reggelén „Gyöngy-
virág” lankadva sétált a víveyi nagy árok menté-
ben. A keresztúton, nem messze a favágók egyik
kunyhójától, egy pillanatra megállott egy szén-
égetőnek házikója előtt, a hol négy apró, vézna
gyermek, kuszált hajjal, fekete, vadseregnyeszinű
szemekkel, elfogyasztott egy nagy vest. A
mint nézte a gyermekeket, elmerengett; rajdalmom-
mal, méla örömmel szemlélte őket és irigylenni
kezdte a szénégető anyának sorsát. A mint így
nézegette a négy apró gyermeket, közeledő lépé-
sek hallatára, hirtelenül hátrafordult és előtte ál-
lott egy katonai testtartású, fekete, göndör szá-
kallu, harmincz éves erdész, a ki csodálatos arc-
kifejezéssel szemlélte őt. A leány ráismert, mert
kétszer vagy háromszor már találkozott vele az
erdőben. Ez az ur Munerel volt, a főerdész, a ki
Viveyben lakott. Az erdőnek egyik szomszédos
vágását jött felülvizsgálni és miután dolga akadt
Auberiveben, felkérte a leányt, engedje meg neki,
hogy falujáig kíséresse. Utközben élénken társa-

tott. Naumovics Mihály alezredes hadsegédet déltől temették el.

A magyar képviselőház pénteken tartott ülésében Tallián Béla alelnök emlékezett meg a belgrádi vérfürdőről. „Közvetlen szomszédságunkban — ugymond — borzalmas vérengzés történt. A királyt megölték saját katonái. Kiirtották az egész családot.” Ezen bejelentésre csak egy szó volt az általános felelet: „Gyalázat!” Végül pedig a képviselőház általános helyesléssel, jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét Sándor király végzetes halála fölött, aki mindig a legjobb baráti érzelmekkel viseltetett irányunkban.

A Karagyorgyevicsek és Obrenovicsok.

Azok a megdöbbentő események, melyeknek fejleményei előttünk még homályosak s talán sok bonyodalomnak lesznek okozói, ismét a kis Szerbiára irányították Európa figyelmét; kíváncsian, sőt aggódva kérdezzük, vajjon a királyi család, az utolsó Obrenovics meggyilkolása csak utolsó felvonása-e egy százados trónversengésnek, vagy pedig e tragédiában idegen hatalmak keze munkáltak közre? Mert mindakettőben van valószínűség! Az a körülmény azonban, hogy most újra Karagyorgyevics uralkodik Szerbiában, egyelőre mégis azt a hitet kelti bennünk, hogy az események okainak vizsgálatánál ne keressünk idegen hatásokat, legalább annyiban ne, mintha talán valamelyik európai nagyhatalom hatalmi törekvései volnának a mozgó erők.

A két család, az Obrenovicsok és Karagyorgyevics véres jelenetekben gazdag vetélkedése olyan régi, mint maga a független Szerbia, tehát alig száz éves; Szerbia trónján is felváltva uralkodtak.

Szerbia függetlensége és állami kialakulása azonban a Karagyorgyevicsokkal függ össze s talán ez az oka annak, hogy a család mindig népszerű volt a nép előtt, mely a XIX. század elején lezajlott szerb szabadságharc hőseiben Kara Györgyben később valósággal Istentől kiválasztott férfit látott, kinek tettei a guzlárak ajkain csodálatosakká váltak. Mindenesetre rendkívüli ember volt ez a Kara György, ki alacsony helyzetből, az egyszerű nép köréből emelkedett trónra, arra a trónra, melyet a törökökkel vívott hosszú és véres harcok után szerzett meg, egyúttal véget vetvén a törökök százados uralmának is.

A nép nagyon vonzódott ő hozzá, mert hozzátartozónak tartotta: ő is csak egyszerű föld-

művesnek volt gyermeke. 1706 körül született s már mint gyermek részt vett azokban az apró csatározásokban a törökök ellen, melyek a II. József korabeli török-magyar háború idejében (1787.) már nagyobb mérvet öltöttek; a milyen szerencsétlen volt azonban II. József háborúja, olyan volt a szerbek felkelése is. S Kara Györgynek menekülni kellett, ha a törökök kezeibe nem akart kerülni. A nép érdekesen mondja el menekülését. Kara György tudniillik magával vitte törődött öreg atyját is, kivel a Száva felé menekült; minél inkább közeledtek azonban a folyóhoz, atyjában annál jobban felújult a hazai rög-höz való ragaszkodás: „Alázzuk meg magunkat — mondá — és akkor kegyelmet nyerünk a töröktől; fiam, ne menj Németországba, ne menj! — György azonban nem engedett, mire atyja határozottan kijelentette, hogy tovább nem megy: „Menj hát magad által, én itt maradok az országban!” — „Hogyan — válaszolt György — én talán megérjem azt, hogy a törökök téged halálra kínozzanak? Akkor jobb lesz, ha én ölök meg azonnal — s pisztolyával lelőtte atyját — s átkelt a Száván. (Folyt. köv.)

Dr Lukinich Imre.

Nagy pékek, kicsi kiflik.

Budapest, június hó.

A pék-birodalomban kiűtött a polgárháború. Birodalom ez, melynek itt a fővárosban meg van dinasztája és vannak husos oligarkái.

Lázongnak a péksegédek. A baj oka egyszerű: a nagyságos „háziur” pékek elfeledték a soványabb időköt, nem érzik a kemenczék hevét, hűsölnek.

A jóllakott ember nem akar hinni az éhesnek.

A péksegédek (kik nem jajgatnának, ha fájdalom nem volna) rokonszenvűnek kíséri. A „panem et circenses!” kiáltás, századokon keresztül, a becsületes munka joga volt. Ma annál inkább, mikor a munka században renyhe grófra nincs szükség, de pékinásra igen...

A fővárosi pékek rossz sáfárjai annak a Gondviselésnek, kitől a Miatyánkban mindennapi kenyerünket kérjük Régi baj, hogy a pék jóvoltából itt a fővárosban a kenyér drága és rossz, minek, mindkét értelmezésben mi adjuk meg az árát.

A fővárosi pék egyszer sonkát vásárolt a hentesnél.

— Ejnye, barátom, hát ez a csekélység egy

kilo sonka volna? Miféle mértéke van magának?

— Hát bizony, különös mértékem van, felelt a hentes, mert azzal a kiló kenyérrel szoktam kimérni, amit magánál vásároltam.

Ime egy tükördarab a mi piacunkról.

Ma holnap nagyító-üveget kell használnunk, hogy a péksütemények különböző neveit felismerhessük.

Kifli! te népszerű süteményke, kétszázados pályafutásodon keresztül mivé zsugorodtál össze! Nemes származásod több figyelmet érdemelne azok részéről, kiknek szűk marka közé dobott végzeted. Nemde másképp gondolkoztak azok, kiknek létedet köszönöd?!...

A bécsi pék-knek támadt ugyanis 1683-ban az az ötletük, hogy a török felhold uralmának megtörése jelképeül a vajás süteményeknek félhold alakot adjanak.

Igy terjedtetek el ti — ma már csak kedves „kifli”-a próságok, itt nálunk. A párisiaknak csak az 1867-iki világtárlatkor adatott meg a szerencse, hogy jobban tisztelni tudjanak, mint a mi pékjeink.

Bizony nagyon kicsi a pékek sütni valója! A minap néhány kollégámmal egy szörnyszülött módra sült tészta darabkáiból alig tudtuk kisütni, hogy azt a pék császárszemélyének akarta kisütni.

A minőségről sem tudunk kedvezően nyilatkozni. Ismerek egy mügyűjtőt, aki muzeumának egyik osztályát a budapesti péksüteményekből hámozta ki. E ritkaságok közül leginkább bámultam a gyufaszálat, a spárgadarabot, az inggombot, meg egy svábhogár tetemét...

Bizony, szegényletes állapotok vannak itt. A fővároson mennyivel tultesz kenyér dolgában Pozsony, Nagyszeben, Kolozsvár! A pozsonyiak nem egyszer nógattak, hogy a kiflijüket helyezzem el valamelyik budapesti kereskedés kirakatában, ezzel az irással: „Vidéki kifli, amitől a fővárosiak még oly messze vannak!”

Gondolkozzanak meg, tisztelt pékurak!

Reméljük a gyakori panaszokra nem úgy felelnek, mint az egyszeri gazdag urnő, kinek szakácsnője egyizben így panaszkodott:

— Jaj nagysága, milyen fene kicsi most egy kifli!

— Akkor hát vegyen két kiflit, Zsuzsi!

Ujból mondom gondolkozzanak meg pékurak! A mi derék gazdasszonyaink oly retorzióval élhetnek, aminek aztán a pékek adják meg az árát. A fővárosi tüzelő kis tepsijében is megsül a kenyér. A közeli falvak menyecskei pedig

logtak egymással és »Gyöngyvirág« észrevette, hogy a főerdész nemcsak szemrevaló férfi, de egyszersmind komoly ember, józan gondolkodással és megnyerő modorral. Munerel a maga részéről csodálkozott, hogy ebben a — faluhelyen felnevelt — fiatal leányban talált egy, az erdő iránt oly szeretettel vonzó, bájos teremtvényt. Midőn végre az erdő végén egymástól elváltak, már jó barátok voltak és mindkettő sajnálta, hogy oly gyorsan kell válniok.

Nem tudom, hogy hogyan történt meg a dolog, sem pedig azt, vajjon nem-e a véletlennek köszönhetik az egészet, de már két nap múlva megint találkoztak Viveynek ugyanazon útján és nemsokára hozzászórtak — hetenkét kétszer vagy háromszor, egynehány órán át — közösen sétálni. Midőn egy harminczéves férfi és egy husz éves leány rendesen együtt sétál, akkor nem sokára odaszegődik — a szerelem. A negyedik hét végén szenvedélyesen szerették egymást. Még be nem vallották egymásnak közös szerelmüket: de pillantásuk elárulta azt és a folytonosan beálló hallgatásuk, a mely minduntalan felbeszakitotta beszélgetéseket, még ékeesszólóbban hirdette azt az érzelmet, a mely szívökben lángolt.

III.

A főerdész volt az, a ki először nyilatkozott. Tisztességes férfi lévén, nem akarta, hogy udvarlásával, a melyet különben is mindenki észrevett és tárgyalt, kockára tegye »Gyöngyvirág«-nak jó hírnevét. Julius hónap egyik estjén, a mint együtt sétáltak az erdőben, maga a főerdész törte meg a csendet.

— Kedves kisasszonyom, kell hogy valamiről értesítem...

A leány összereszt és tengerzöld, méla szemével aggodalmasan tekintett a főerdész sötét szemébe.

— Azt hiszem — mondá folytatólag — engem áthelyeznek és jövő hónapban elhagyom Viveyt.

Látta a fiatal leány reszkető ajakát és kristálytisza, mély szemében köny csillogott

— Kedves kisasszonyom — mondá tovább fojtott hangon — hallgasson meg jól... Szeretem Önt és elutazásom előtt szeretnék öntől valamit megtudni. Akar-e feleségem lenni?...

Felelet helyet odanyújtotta mindkét kezét a főerdésznek:

— Oh! rebegé a leány — kételkedhet-e bennem... Büszke vagyok és boldognak érzem magam, hogy engem választ feleségül. Csakhogy még a nagyatyámmal és a nagymamával kell beszélünk...

— Természetesen... Holnap maradjon odahaza, délután meglátogatom Malapert urat és nejét és előadom nekik kérésemet.

A következő napon, a megállapított időben, a főerdész kopogott a gyümölcsfákkal körülvett házának ajtaján, bemutatva magát a Malapert-házaspárnak, nyíltan bevallotta, hogy szereti unokájukat és hogy — még mielőtt elfoglalja új állását — elakarja venni feleségül.

Mintha villám csapott volna a házba, vagy a folyó elöntötte volna a földszintet, oly hatást tett ez a nyilatkozat a két jó öreg emberre.

— „Gyöngyvirág”-tól akar bennünket megfosztani! — dadogá a jó öreg Malapert, mit gondol Ön? Ez lehetetlen!

— A leány még nagyon fiatal — sóhajtozott az öreg asszony; ha legalább öt vagy hat évig tudna várni!

— Azt nem tehetem asszonyom, kívánom, hogy egybekelésünk még elutazásom előtt történjék meg és meg vagyok győződve, hogy Mikhál kisasszony osztja nézetemet...

— Mikhál minket sokkal jobban szeret, hogysem elhagyjon — mondá határozottan az öreg Malapert... Kérésével megtisztel bennünket, de nagyon korán...

— Lehetséges — mondá szomorúan a főerdész, de legalább kérdezzék meg Mikhál kisasszonyt, vajjon mi az ő nézete?...

— Mikhál sokkal nagyobb tisztelettel és

szeretettel van irántunk, mint Ön hiszi és biztosíthatom, hogy most is engedelmeskedni fog... Egyébiránt majd értesítem a leányt elutazásáról és ő tőle megkapja a választ... Ajánlom magam, Uram!...

Mikor a főerdész távozott, előhívták a leányt a szobájából, a hol ez az egész lefolyt jelenet alatt tartózkodott; dobogó szívvel lépett nagyszülői elé: uagyatját a láz győltörte, nagymamája pedig könnyező szemét törölgette.

— Itt hagysz minket egy idegen miatt! — mondá az öreg Malapert.

— De édes, jó atyám...

— Ha azt akarod, hogy meghaljunk, akkor csak menj férjhez ehhez az urhoz... Nem fogjuk túlélni ezt a csapást...

— Mennyit áldoztunk érted — folytatá Malapert asszony és most hálátlannak mutatkozol...

— Csakugyan szereted ezt a nagy urat?...

— Igen atyám, szeretem őt — mondá nyílt szívűen a leány.

— A te korodban ez szegényletes! — kiáltá fel a nagymama; ez már romlottság...

— Várj legalább a mig meghalunk — sohajtá a jó, öreg Malapert; a mint a dolgok fejlődnek, úgy sem fogsz sokáig várni!

Jajgatásuk késő estig tartott. Midőn a leány annyira megrémülve és lesújtva látta a két öreget és belátta, hogy vak önzőségükből ki nem gyógyíthatók — részvét szállotta meg a szívét. Kegyetlen elfogultságukkal szemben a leány szerette a két öreget, valamint ezek is szerették unokájukat; azt hitte, hogy a két jó öreg őt nem nélkülözheti és hogy nélküle nem élhetnek... Fiatal szerelmének első átsírt éjszakája után megvolt neki az a szomorú bátorsága, hogy tagadó választ adott a főerdésznek:

„Nagyszüleim nem engednek, hogy most férjhez menjek — így irt a leány a főerdésznek — és azt hiszem, hogy távozásom haláluk lenne... Mindig jók voltak irányomban és most rajtam a sor, hogy hálás és szeretettől át-

olyan kenyérkerekeket guríthatnak a fővárosba, hogy valamennyi péknek táva marad a szája...

Ha a hatóság a fiakkerosok tulkapásait megtudja fékezni a tarifával, védje meg a szegény nép mindennapi kenyerét is. Hiszen fiakkerre mindenkinek nincs szüksége; a kenyér pedig minden halandónak kell!

Fülei Sz. Lajos.

A sorozás kérdése mindinkább foglalkoztatja a katonai vezető köröket. Azt tárgyalják, hogy mi történjék, ha ez évben nem lehet a sorozást megtartani és e miatt az Ausztriában besorozott ujonczokat sem állíthatják be, mert az osztrák törvények szerint az ujonczok tényleges beállítása csak annyiban és oly mértékben történhetik meg, amint és a hogyan az Magyarországon is megtörténik. Most azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a békeállomány fentartása érdekében, a véderő törvény 8. szakaszának utolsó bekezdésében foglalt meghatalmazással éljenek, mely szerint: „A szolgálati idő végződik minden szolgálati kötelezettségi viszonyban az állományba vétel napjára való tekintet nélkül — azon év december hó 31-én, melyben az illető szolgálati kötelezettség eltelt.” — E határozat szellemében a hadügyi kormány azt célozza, hogy a harmadéves katonákat december 31-ig bentartja, ha az ujonczozás ez évben nem történne meg.

Tan- és nevelésügy.

A székelyudvarhelyi kir. főreáliskolával kapcsolatos internatusba az 1903—904. tanévre 60 tanuló vétetik fel, kik közül 40 tanuló 400, 10 tanuló 300 és 10 tanuló 200 korona díjt tartozik fizetni. E helyekre ezennel pályázat hirdetik. Azon szülők, vagy gyámok, kik fiaikat, illetőleg gyámoltjaikat az internatusba felvétetni óhajtják, ebbeli kérésüket folyó évi július 15-ig az igazgatósághoz intézve és czimezve nyújtsák be, czimük és lakásuk pontos megjelölésével. A kérelemhez mellékelni kell: a) a legutolsó tanévről nyert iskolai bizonyítványt; b) orvosi bizonyítványt arról, hogy a tanuló egészséges, nincsenek szervi bajai. Azok, akik a mérsékelt díjakra óhajtának fiaikat, illetve gyámoltjaikat felvétetni, a fentemlített okmányokon kívül az illetékes hatóság által kiállított, egészen új keletű vagyonnossági bizonyítványt is tartoznak csatolni férő-sük támogatására. A díjak felévenként előre fizetendők. A rendes felvételi díjakon kívül minden tanuló köteles butorrongálás ezimen 10 koronát letétbe adni az igazgatóság rendelkezésére, mely összegből az előfordulható rongálások fe-

hatott legyenek irántuk és úgy járjak el, a min. azt ők óhajtják... Felejtsem el, biztosítva Önt, hogy mindig kellemesen fogok visszaemlékezni azokra az igen gyorsan elmúlt napokra, a melyeket együtt töltöttünk!

G y ö n g y v i r á g.

A főerdész szerette a leányt, becsüvgyó férfi volt, a ki nem akart hátrálni. Egy hónapig várt és miután időközben valami magasabb állásba jutott és áthelyezték egy nyugati megyébe, kénytelen volt elutazni. A szép Mikhál a „Gyöngyvirág” ezentul semmit sem hallott róla.

IV.

Husz év mult el azóta és az öreg Malapert házaspár még mindig él. Május havában bejártam a falut és elhaladtam a cseresznyefák által félig elrejtett háznak homlokzata előtt. A nyitott ablak párkányán — két hatalmas köedényben — két nagy gyöngyvirág csokor virágzott és mögötte ült — Mikhál a „Gyöngyvirág”, valami kézi munkával elfoglalva. De ez nem volt többé a régi „Gyöngyvirág”: hófehér arczbőre megsárgult; tengerzöld szeme elvesztette igéző fényét; bágyadt pillantásával részvétet keltett az emberben, szemhéján és ajakán ránczok mutatkoztak, arca pedig lesóványodott. Kezdetben még reménykedett és nem tudom miféle meglepetést várt; ma már leszámolt reményével, leszámolt mindennel. Kizárólag a mindennapi hivatásának él és semmit sem kér, semmit sem vár a jövőtől. Néha egy pillantást vet a szoba azon részébe, hol a kandalló melegénél mozdulatlanul ül a két öreg Malapert és érthetetlen szavakat morognak...

Bamba és álmos pillantást vetve egymásra, a két öreg meg van győződve, hogy még sokáig él e földön...

deztetnek. A felvett tanulók élelmezést, lakást, fűtést, világítást kapnak s megfelelő felügyeletben részesülnek. Az élelmezés a következő: reggeli kávé zsemelével; ebéd három fogás, vasárnap és csütörtökön négy fogás; vacsora egy fogás, rendszeren sült. Ezenkívül délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor egy-egy szelet kenyér. A felvett tanulók a belépésük a következő felszerelést tartoznak magukkal hozni: a) egy-egy nyári és téli időszakra való tisztességes ruházatot, téli köppenyt vagy nagykabátot és főrevalót, b) legalább 2 pár erős cipőt, c) ágylőszerelet és pedig két párnát, egy téli paplant gombokkal, két paplanlepedőt gomblyukkal, két alsó lepedőt és két-két párnahéjat, d) fehérneműt: hat drb fehér nappali inget, hat lábravalót, három hálóinget, legalább tizenkét drb zsebkendőt és hat pár harisnyát, 4 törülköző kendőt, továbbá fésűket, ruha-, fog- és cipőkeféket. A fehérneműekre feltűnő helyen legalább 2 czm. nagyságban azon szám himzendő, mely szám alatt a felvételtől szóló értesítés megküldetik. Az értesítéshez egy kötelezvény is csatolatik, melyet a szülő, illetőleg a gyám szabályszerűen aláírni s legkésőbb 8 nap alatt az igazgatósághoz visszajuttatni tartozik, a felvétel elfogadásának igazolásul és biztosításul. A tanítással járó díjakat, minő a tandíj, továbbá a szükséges taneszközök beszerzésével járó kiadásokat a szülők vagy gyámok külön tartoznak hordozni. A felvett tanulók kötelesek mindenben az internatusi szabályzatok szerint eljárni. Azok a tanulók, kik rossz magaviseletet s folytonos szorgalomhiányt tanusítanak, az internatusból kizáratnak. A főreáliskolába a beiratkozások szeptember 1-én kezdődnek.

Egyházi élet

Ref. egyházértekezleti közgyűlés Etéden.

Az udvarhelymegyei ref. egyházi értekezlet ez évi rendes közgyűlését június 11-én tartotta meg Etéden. E közgyűlés minden tekintetben a legfényesebben sikerült. Akár a nagyszámban megjelent értekezleti tagok érdeklődését, akár az ünnepélyes fogadtatást, akár az istentiszteletnek s a templomban tartott közgyűlésnek méltóságos és komoly lefolyását tekintjük, valóban meglepő, érdekes, tanulságos és lélekemelő volt az minden ízében s azokra nézve, kik mindannak, ami ott történt tanúi és résztvevői voltak, feledhetetlen emlékü.

Az etédi közgyűlés ékes bizonyosságát adta annak, hogy az udvarhelyi ref. egyháztagok, hivek között az egyházi élet megújodott, erős kitartással és nagy buzgósággal munkálják a protestantizmus s ezzel hazánk és nemzetünk érdekeit.

A Székelyudvarhely és Székelykeresztúr felől érkező egyházi és világi vendégeket Etéd határán egy 50 tagu, derék és válogatott székely-ifjakkal álló lovas bandérium fogadta, melynek vezetője Szilágyi Béla jogász volt. A díszes menet — élén dr Gyarmathy Dezső főgondnokkal és Menyhárt András esperessel — reggel 9 órakor érkezett Etéd községbe, hol a fiókköri értekezlet nevében Orbán József, siklódi lelkész üdvözölte a megjelent vendégeket és értekezleti tagokat. A szívből jött és szívhez szóló üdvözlő beszédre dr Gyarmathy válaszolt, ki rámutatott arra, hogy a protestáns kálvinisták akkor, midőn egyházi ügyeikben tanácskoznak s a protestantizmus fölvirágzását munkálják, egyúttal a legnemesebb hazafias kötelességet is teljesítik s így ez alkalommal is nemcsak mint protestánsok, hanem mint jó hazafiak jelentek meg itt, Etéden. A község lakosságának tüntető lelkesedése mellett vonult be a menet a főtérre, hol a lovasbandérium és vendégek kölcsönös üdvözlése után, a vendégek az előre kijelölt szállásukra hajlattak. Fél 10 órakor az egyházi értekezlet igazgató-választmánya a közgyűlési tárgyak előkészítése végett ülést tartott az Erzsébet-ház nagytermében. Ez alatt a harangok megszólaltak s a hiveknek egész sokasága vonult a templomba, a hol 10 órakor az értekezlet elnöksége is nagy kísérettel jelent meg.

Valóban gyönyörűség volt szétnézni ott a templomban egybesereglett sokaságon. Nemcsak a helybeliek, hanem a közel eső falvakból is nagy számmal voltak jelen a hívők papjaik és tanítóik vezetésével. Jóleső és megnyugtató érzéssel jegyezhetjük fel azt, hogy a kálvinisták mellett ott láttuk az unitárius és katolikus egyház hiveit is tekintélyes számban képviselve. Alighogy az orgona-játék bevezető akkordjai elhangzottak, a

gyülekezet ajkán fölhangzott „Jövel szent lélek Uristen...” kezdetű ének, mely után Fejes Áron, tanár imát és Péter Károly h. esperes alkalmi beszédet mondott. Az igazi vallásosság, az erős kálvinista meggyőződés szelleme vonult végig az elmondott imán és beszéden. Az isten tisztelet hatását fokozta az a hegedű és orgonaduett is, melyet Baczó Lajos lelkész és az ottani kántor adtak elő. Az istentisztelet végeztével kezdődött az egyházértekezleti közgyűlés, melyen az elnöki megnyitót dr Gyarmathy Dezső, főgondnok mondta, hangoztatván a protestantizmus hivatását, egyházi és hazafias téren kifejtendő munkásságot s rámutatott arra a nagy áldozatra is, melyet a kálvinisták, nehéz küzdelmek közepette is, egyházuk és hazájuk érdekében mindig készséggel hoztak meg. Hangoztatta azt is, hogy az anyagi terhek ma már annyira megsokasodtak, hogy hiveink érdekében követelnünk kell az 1848-iki XX. törvénycikknek végrehajtását, mely elől a parlament — a nemzet jól felfogott érdekének munkálása szempontjából is, ma már el nem zárkozhatik. Azután megköszönte a szíves vendéglátást s a megjelenteket üdvözölte.

Az elnöki megnyitó elhangzása után Csia Kálmán, etédi lelkész, szólott az egybegyűltekhöz s egyházközsége nevében üdvözölte az értekezletet, kifejtve beszédében azt, hogy apostoli lelkesedéssel és reformatori buzgósággal szembeállhatunk minden ellenséggel s erős a hitünk, hogy az Isten nevében folytatott harc a protestantizmus győzelmével fog végződni. Állítását a történelemből vett példákkal támogatta. Aztán Menyhárt András emelkedett fel szólásra, ki visszapillantott az etédi ref. egyházközség múltjára s örömmel emelte ki, hogy ez az egyházközség minden tekintetben erős alapra, a hivek igazi vallásos buzgóságának alapjára van építve, mely mindinkább fejlődik és virágzik anyagilag és szellemileg egyaránt. Hangoztatta a felekezeti békét és türelmességet s felhívta hiveit arra, hogy hitőkben megálljanak s esetleges kísértéseknek ne engedjenek. Majd Vajda Ferencz lelkész tartotta meg sok tanulmányra valló előadását, melyben az istentiszteletnek, a vallásos érzés megnyilatkozásának különböző formáit a ref. egyház tanaital való egybehasonlításában és történelmi vonatkozásában fejtegette. E tanulságos előadás nagy hatást keltett s közgyűlésünk gondoskodott arról, hogy ez nyomtatásban is megjelenjen. Azután Lajos János titkár ismertette az egyházi értekezlet utolsó évi működését. E jelentésből is azt láttuk, hogy tevékeny és kitartó munkásság indult meg az egyházmegye területén minden egyházközségben. Az egyházi estélyek rendezése, énekkarok szervezése, népies, vallásos iratok terjesztése stb. mind elég eredményesen szolgálják az egyházértekezlet céljait.

A titkári jelentés után Márton Árpád lelkész adta elő Várad Antalnak „Judás” cz. költeményét. Művészi magaslaton álló szavata nagy hatást keltett. Itt említem föl azt is, hogy értekezletünk a közgyűlés alkalmából táviratilag üdvözölte: báró Bánffy Dezső öngyméltóságát, mint az erdélyi ref. egyházkerület főgondnokát, továbbá dr Bartók György püspök öméltóságát. A közgyűlés végén megalakult az új tisztikar is a következőleg: Menyhárt András és dr Gyarmathy Dezső elnökök; dr Damokos Andor, Kovács Dániel, Vajda Ferencz és Fejes Áron alelnökök; Ravasz Árpád, titkár. Ezen kívül megválasztották az igazgató-választmány tagjait. A közgyűlést délután fél 2 órakor közös ebéd követte az Erzsébet-házban, hol körülbelül 150-en voltak jelen. Itt aztán a pohárköszöntőknek egész sorozata hangzott fel. — 4 órakor a népiünnepélyt tartották meg; este 8 órakor pedig szavaltat, zene és énekdarabokból álló műsoros estélyt rendeztek, mely hasonlóképp fényesen sikerült. Valóban, ha visszagondolunk arra az etédi közgyűlésre s az ezen a napon lefolyt nevezetesebb mozzanatokra, mindnyájan, kik ott megjelentünk, a legkedvesebb emlékekkel s azzal a tudattal távozhattunk onnan el, hogy egyházi értekezletünk hivatását eredményesen tölti be, új életet visz be a ref. egyházközségek életébe, tevékenyen munkálja a protestantizmus és nemzetünk érdekeit s ebből a munkából az etédi ref. egyházközség is derekasan kivette és kiveszi a maga részét.

F. A.

Építsünk Székelyudvarhelyen templomot! A közművelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség előljárósága a következő kegyes adományokat vette

s hálás köszönettel nyugtázza: Varga Pál 412. sz. gyűjtő-ívén: dr. Horváth Károly 10 K. Varga Pál és neje 3 K. Borbély József, Benedek Mózes 2—2 K. Báthori Mózes, Keresztes Sándor, Balló Zsigmond, Vasas Ferencz 1—1 K. Kovács Domokos, Magyar Ferencz 50—50 fillér. Péter Lajos 40 fillér. Gellérd Lajos, N. János, Lukácsi József, Lukácsi Sándor, Koszta Sándor, Koszta János, Jani János, Péter Lázár, Berki József, Sztojka Dénes, Karda Károly, Orbán Sándor 20—20 fillér. Koszta Ferencz 30 fillér. Együtt 25 K 10 fillér. Vass Domokos 342. sz. gyűjtő-ívén: Széchy Ákos 2 K. Solyom János, Pausinger János, Burgya Gerő, Krausz Albert, Zeyk Károly, ifj. Jósza Gyula, Molnár Péter, Gaál Péter, Hatfaludi Mór, Paull István, Segesváry Ferencz, Nagy Béla, Gallus Viktor, Vass Domokos 1—1 K. Együtt 16 K. Kibédi Sándor 455. sz. gyűjtő-ívén: Sinczy Géza 10 K. Nagyszebeni áll. főgimnázium tanárai 5 K. Székely György 2 K. Nagy Károly, Szentgyörgyi, Szentpétery 1—1 K. Együtt 20 K. Özv. Szentiványi Károlyné, Pál Józsefné, Nagy Elekné, Zelch Jánosné, dr. Solyomosi István, Trajánovics Jancsika, Antos József 1—1 K. Jancsó Gabiba, Pál Domokos 60—60 fillér. Ambrus István, Belle Andrásné 40—40 fillér. Prázmári István 20 fillér. Együtt 12 K 40 fillér. Az I—VIII. közlemény összege 1990 K 94 fillér. E közlemény összege 78 K 50 fillér. Összesen 2069 K 44 fillér.

Különfélék.

— **Időjelzés** a meteorológiai intézet június 13-iki távirati jelentése szerint: Változékony, hűvösebb, sok helyütt csapadék, zivatarok.

— **Urnapiját** a hagyományos fényével és kegyelettel ünnepelte meg csütörtökön városunkban is a katolikus egyház és közönségünk. Az ünnepi szent misét Jung-Cseke Lajos apát celebrálta és Gáspár János kádicsfalvi plebános gyönyörű beszédben fejtegette az ünnep jelentőségét. Az ezrekre menő körmenetet Sebestyén Mózes zetelaki plebános és esperes vezette. A Ferencz-rendiek templomában ma (vasárnap) lesz az Urnapi szent mise és a körmenetet is ma fogják megtartani.

— **Uj csendőrsők** fölállítása van kilátásban vármegyékben. E célból pénteken postapici Kostka Pál m. kir. csendőrezredes és Petrázy Lajos belügyminiszteri titkár városunkban időztek. Az új őrsparancsnokságokat Magyarhermány, Oroszhegy-Varság tisztása, Bögöz és Kobátdemetfalva községekben fogják fölállítani. Az ezredes és miniszteri titkár dr. Damokos alispán és Cseresznyés csendőrfőhadnagy kalauzolás mellett meglátogatták városunk nevezetességeit.

— **Meghívó.** Felkérem egyleti tag urat, hogy folyó hó 29-én d. e. 8 órakor Székelyudvarhelyen tartandó közgyűlésen megjelenni sziveskedjék. T á r g y: 1. Az egylet által indított többféle mozgalmak eredményének bejelentése. 2. A kongresszusi bizottság jelentése. 3. Az országos központi egylet felhívásának tárgyalása. 4. Tagsági díjakról jelentés. 5. Pénztárnoki számadás felülvizsgálása. 6. Indítványok. Fenyéd, 1903. június 12. G á l f f y István, elnök.

— **Szabályrendelet.** A községek által az 1898. XX. t.-cz. értelmében gyakorlandó községelyezés mérvéről Gálffy István fenyédi körjegyző, egyleti elnök által szerkesztett szabályrendelet tervezete lapunk kiadóhivatalában kapható.

— **Az Udvarhelymegyei Múzeum-Egyesület** az alapítandó vármegyei múzeum alapja javára f. évi június 21-én (vasárnap) d. e. 10 órakor a vármegyei nagy termében nyilvános felolvasó matiné rendez, melyre az érdeklő közönséget tisztelettel meghívja. Tárgysorozat: 1. A székelyudvarhelyi csonka vár története. Felolvassa Lukinich Imre dr. egyesületi tag. 2. A székelyudvarhelyi konyha 100 év előtt. Felolvassa Burger Arthur egyesületi tag. 3. A hun-székely irás. Előadja Vikár Béla egyesületi tag. Hely-árak nem tagok részére: körszék I—II. sor 1 K, a III. sor-tól kezdve 80 fill. Álló-hely 40 fill. Tanuló-jegy 20 fillér. Jegyek előre válthatók Gyertyánffy Gábor könyvkereskedésében.

— **A ref. kollegiumban** a IV—VII. osztály vizsgálatai ily sorrendben fognak megtartatni: június 17-én, szerdán délelőtt 7—12-ig a IV. osztály vallásból, latinból, természetrajzból, történelemből és magyarból, délután 2—6-ig az V. oszt. természetrajzból, mennyiségtanból, görög- és németből, június 18-án délelőtt

7—12-ig a VII. osztály vallásból, természetrajzból, latinból, görög- és németből, délután 2—5-ig a IV. osztály németből, mennyiségtanból és mértani rajzból. Június 19-én délelőtt 7—12-ig a VII. osztály vallásból, magyarból, történelemből, mennyiség- és természettanból; délután 2—5-ig a VI. osztály magyarból, mennyiségtanból és történelemből. Június 20-án délelőtt 7—11-ig az V. osztály vallásból, latinból, történelemből és magyarból, délután 2—5-ig a VII. osztály latinból, németből és görög- és latinból. Június 22-én és 23-án szóbeli érettségi vizsgát. Június 24-ikén és 25-ikén magánvizsgálatok.

— **Kérelem.** Tarcsafalvi Pálffy Aladár lapunk útján fölkéri mindazon urakat és hölgyeket, a kiknél még a „Firtos alól“ című kiadandó művere szóló gyűjtő-ív van, hogy azt bármilyen eredménnyel is e hó 20-ikáig hozzá (Etéd, Udvarhely-vármegye) visszaküldeni sziveskedjenek.

— **Meghívó.** A székelyudvarhelyi evang. reform. kollegium 1903. jun 14-én (vasárnap) d. u. 3 órakor az intézet tornacsarnokában tartja pályadíjak és jutalmak kiosztásával s a gróf. Haller-féle jutalomdíjakra kitűzött ifjúsági zene és énekversenyyel egybekapcsolt évzáró ünnepélyét, melyre a t. szülőket s tanügybarátokat tisztelettel meghívja az ev. ref. kollegium előjárósága. Az ünnepély műsora: 1. „Cremonai hegedűs“ egyveleg, Hubaitól, előadja az ifjúsági zenekar. 2. A pályázatok eredményét kihirdeti s a jutalomdíjakat kiadja az igazgató. 3. Régi magyar énekek. a) Hunyadi János magyar marsa (régi magyar induló); b) Toborzó (induló), Amade L-től, dallama Árány J.-tól. Előadja az ifj. ének- és zenekar. Pályázatok a zenéből: a) Hegedűvel a gróf Haller Ferencz-féle 4. és 2. aranyból álló jutalmakra: 1. Zakariás József VIII. o. t.: Magyar „hegedűs- verseny“ Késmárkytól. 3. Grün István VII. o. t.: „Népdalok“. 4. Pálffy Béla VI. o. t.: Violin koncert és „Kék nefeletj“. b) Hegedűvel a Daniel-féle 10—10 koronás jutalomra: 1. Szörnyü Béla VII. o. t.: „Kuruczdalok“. 2. Demeter Árpád VII. o. t.: „Szűz imája“. Thekla Bardazerwskától. 3. Tokai Géza IV. o. t.: „Air varies“. Veigtől. c) fuvolával a gróf Haller Ferencz-féle 2. arany jutalomra: Pál Lajos VII. o. t.: „Népdalok“. d) Melyhegedűvel gróf Haller Jánosné-féle 10 kor. jutalomra: Stefáni Károly VII. o. t.: „Népdalok“. e) Gordonkával a gr. Haller Ferencz-féle 1. arany jutalomra: Derzi Béla VII. o. t.: „Magyar népdalok“. 5. Énekpályázatok a gróf Haller-féle 1. arany, Menyhart András-féle 10—10 koronás és Gyárfás-féle 5 K (összesen 4 díj) jutalmakra. Pályázhatnak Szörnyü Béla VII. o., Nagy Elek VII., László Mihály VI., Szilveszter Z. V., Dénes János V., Kákai Ernő IV., Stanila Viktor IV. o. tan. 6. Batthyányi-induló, Müllertől, előadja az ifjúsági zenekar.

— **Emléket az agyagfalvi réten!** A fogarasi Székely Társaság a székely emlékalap javára 1799a, 1799é, 1799c. gyűjtőíveik mellett küldött 136 K 60 fillért. Ezt hozzáadva az idáig begyűlt 4890 korona 56 fillérhez, az alap összege tesz 5127 korona 16 fillért. Fogadja a nemes társaság ez uton is hazafias adományáért a végrehajtóbizottság hálás köszönétét. Székelyudvarhelyt, 1903. június hó 13-án. Ferentzi János, végreh. biz. pénztárnok.

— **Tornavizsga.** A m. kir. áll. főreáliskola f. hó 14-én vasárnap d. u. 3 órakor tartja tornavizsgálatot, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **A helybeli székely dalegyletnek** e hó 1-én rendezett táncmulatságán felülfizettek: Szakács Zoltán 10 K, dr. Damokos Andor 3 K, Nuszbaum Ignác 2 K, Gábor Márton, Csátó Imre, Kun Béla, Haab és Heitz, Valina Ilyés, Gáspár Miklós, ifj. Bálint György, N. N., N. N. 1—1 koronát. Szabó György 50 fillért. Novák Dávid, Lőrincz László 40—40 fillért. Fogadják dalegyletünk hálás köszönétét!

— **Ökörnek születni** — mondja Bartha Miklós, az ország első publicistája — alighanem bölcsebb dolog, mint a magyar közélet mezejét komoly meggyőződéssel szántogatni...

— **Vizsgai íráslapok** igen finom papíron csinos kiállításban, olcsó árak (100-a 90 fillér, mellett kaphatók a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv-, papir-, író- és rajzszerkesztésében) Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. sz. a.

— **A helybeli szakiskola** évzáró vizsgálatai e hó 18-án (csütörtökön) d. e. kezdődnek s folytatólag 19-én és 20-án naponta d. e. 9—12 ig és d. u. 2—5 óráig tartatnak meg az intézet egyes osztályaiban. Ezen vizsgálatokra e helyen is meghívja a tanügy barátait az igazgatóság.

— **A nyírfalevél** — de csak június végéig — biztosra gyógyít ingyen minden hülést és köszvényt otthon, a háznál. Hogy mi módon, azt megmondja az „Élet könyve“, melynek ára 2 korona a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv-, papir-, író- és rajzszerkesztésében) Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. sz.

Közigazdaság.

Néhány szó a konyhakerti növények termeléséről.

A mezőgazdasági termelés keretében a konyhakerti növények részesülnek a legmostohább sorsban, nemcsak azon tekintetben, hogy a termelés technikájának szabályai a konyhakerti veteményeknél egészen figyelmen kívül hagyatnak, hanem abban is, hogy azoknak felkarolásáról, nagyobb mértékbeni termeléséről nem gondoskodunk. A nyugati államok gazdáiól igen sokat tanulhatnánk e tekintetben, mert ők nemcsak a legnagyobb intenzivitással járnak el a konyhakerti vetemények termelésénél, szigorúan alkalmazkodván a talajművelés és növénytermelés okszerű elveire, hanem egy nálunk még egészen szokatlan irányt megvalósításán is fáradoznak, nevezetesen azon, hogy a konyhai vetemények termelését átvigyük a szántóföldre s ezzel a mezőgazdaságnak mintegy kertgazdasági jellegét kölcsönözzük. Hogy mennyire indokolt a nemet, angol és francia gazdáknak e törekvése, azt csak az képes igazán méltányolni, ki teljesen tisztában van a konyhakerti növények termelési technikájával s tudja azt, hogy mily óriási jövedelmet lehet biztosítani azzal, ha e növényeknek a szántóföldön is helyet adunk.

Teves az a felfogás, hogy a konyhakerti vetemények a szántóföldre nem valók, mert nem találják meg ott azon feltételeket, melyek életműködésük zavartalan lefolyását biztosítanak; sőt ellenkezőleg e növények a szántóföldön ép oly sikerrel termelhetők, mint a kertben; főkövetelmény csak az, hogy a termelők e téren kellő szakértelemmel, ismerettel, tudással bírnak. Igen sok birtokos, s különösen kisbirtokos segíthetne helyzetén, ha foglalkozna a növénytermelés ezen ágával, különös előnyt élvezhetvén abban, hogy azok értékesítése alkalmával nem lenne annyira kitéve az árak ingadozásainak, mint pl. ki van tevé a gabona termelésnél.

Ugorka, paprika, kaposzta, hagyma, tök stb. mind olyan növény, melyet nálunk is lehetne nagyban termelni, a mit az is igazol, hogy a szerb és bolgár kertészek egyes vidékeken óriási jövedelmet érnek el ezek termelésével. Igaz ugyan, hogy nem kimélnék ezek sem tökélet, sem munkát, nem kimélik a fáradságot, a gondos utánjárást és felügyeletet, de másrészt az is tény, hogy sokkal jobb eredményt, sokkal több jövedelmet és hasznot produkálnak, mint azok, kik a legközönségebb szántóföldi terményeket kultiválják.

A konyhakerti növények termelésénél, ha az a szántóföldön történik, első sorban is a talaj minőségére kell tekintettel lenni s különösen arra, hogy az a tápanyagokban hiányt ne szenvedjen. Trágya segítségével sokszor a legrosszabb talajon is a legszebb zöltséget lehet előállítani. Higtrágya és chilisalétrom az a két trágyaszor, mely e növényeknél legjobban hat. De a talajon kívül mindenestre nagy befolyást gyakorol azon körülmény is a termés eredményére, hogy tenyészidejük alatt minő ápolásban részesülnek a növények. A kapálás és gyomlálás minél gyakrabban és minél tökéletesebben eszközözlendő, mert sikeres eredményre csak ekkor számíthatunk. Tekintettel most már arra, hogy a konyhakerti terméseknél csak ily könnyű munkálatok fordulnak elő, vajjon nem a legindokoltabb-e, hogy azok termelését épen a kiscsodák karolják föl, kik családtagjaiknak munkaerejét, a gyermekeknek, asszonyoknak kezűességét ily módon legjobban értékesíthetik. Azt hisszük, e meggyőződésünket mindenki támogatja s ép ezért törekedni is fog a kiscsodák körében híveket toborzani arra, hogy a konyhakerti termények termelését általuk előmozdíttassa.

Nyílt-tér*

Tek. Szerkesztő ur!

Gergely Mózes és Simén Ferencz homoród-szentmártoni lakosoknak a „Székely-Udvarhely” mult számában közzé tett soraikra — miután az ott említett ügy még teljesen nincs befejezve — válaszolni nem akarok. Csupán annyit kívánok megjegyezni, hogy: mindenki első sorban a saját háza előtt söpörjön s mikor neki nem lesz személtje, akkor és csakis akkor söpörgethet másnál!...

Homoródszentmárton, 1903. június 12.

Godra Mihály,
kőrjegyző.

Igen alkalmas utazásoknál.

Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.

Bizonyítvány kelt Bécsben, 1837. júl. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogtisztító szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizek nem elégségesek. A foghúson mindig újólag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítő és antiszeptikus ható fogtisztító szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturálmokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

3

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Kiadó szép lakás. Dr Spányik Józsefnek Kossuth-utca 73. szám alatti háza tágas pincékkel, melléképületekkel és kerttel együtt folyó évi augusztus 1-től, vagyis Szent Mihály napjától kezdve használatba kiadó, esetleg örökáron eladó.

Fagylalt a legkülönbözőbb választékban, úgy **pompás csukrásszütemények** is friss minőségben állandóan kaphatók: **Ernst György csukrásszütemények** Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15. sz. alatt. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Rum, cognac, silvorum,

likörök, likörkrémek stb. az általam készített vegytiszta esszenciák és kompozíciókkal házilag egy nyolczad, sőt egynegyed részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett áruk. — Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve. **Baros Gábor** Budapest. VII. Dohány-utca 1. sz. ... Esszenciák és kompozíciók gyára. ...

Nyári menedékház veze-

tésére egy óvónőt keres Homoródvárosfalva község. Havi fizetése 33 korona. Jelentkezéseket elfogad: Péter Sándor iskolaszéki elnök.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen

A női szépség

Csodás, gyors hatású

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitünőbb és legbiztosabb a vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan

FÖLDES-féle

MARGIT-CREME

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Ara: kis tégely 1.— kor. nagy tégely 2.— kor. Margit hölgypor 120 kor. Margit szappan 70 fill. Margit fogpép (Zahn-pasta) Margit arczvíz 1.— kor. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban drogériában és illatszerekkereskedésben.

Főraktár Székelyudvarhelyt:

Hamisítók bíróság üldözött. nek

Koncz Ármin és Solymossy János. gyógyszerárban.

Legjobb szepítő szer

PÉNZ

.. Olcsó pénzt ..

jelzálogra a segesvári ipar-, takaré- és előlegezési egylettől közvetít

Siegmund József

börkereskedő

... SZÉKELYUDVARHELYT ...

PÉNZ

STANDARD

életbiztosító-társaság Edingburghban, Angolhon. — Alapított 1825.

Magyarországi fiók:

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 4. szám. (Standard palota.)

Évi bevétel .. 32,000.000 K.
Kiadott nyereségnyereségek .. 170,000.000 „
Vagyoni .. 260,000.000 „
Halálesetek folytán kifizetve 520,000.000 „

A „Standard” kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világgötvények. Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. Szabad háború-biztosítás népfölkelők részére. Díjtáblázatok kívánatra küldetnek. Bővebb felvilágosítás a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt (Kossuth-utca) nyerhető.

Meghívás.

Az 1898: XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó **székelyudvarhelyi hitelszövetkezet**, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, 1903. évi június hó 28-án délután 3 órakor a szövetkezet helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy ezen ülés, minthogy másodszor van meghíva, végérvényesen határoz a napirendre tűzött tárgyak felett.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadosok megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 3 tagjának választása.
6. Felügyelő-bizottság 1 tagjának választása.
7. Netaláni indítványok.

1902. évi december hó 31-én a tagok száma 616, üzletrészeinek száma pedig 938 volt; az év folyamán belépett 86 tag 89 üzletrésszel, kilépett 38 tag 82 üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Székelyudvarhelyen, 1903. évi június hó 11-én.

Az igazgatóság.

URANOS

-KÉK

ruha-mosáshoz

a legjobb kékítőszert.

— Törvényesen védve. —

Mosóintézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

Olcsó és felülmúlhatatlan!

kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő.
1 nagy üveg 1-60 K, 1/2 üveg 1 K.

Kapható mindenütt.
Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGYÉSZETI GYÁRA

BUDAPEST,
VI., Rózsa utca 85.

... Ne vegyen senki ...

HANGSZERT

mig

Reményi Mihály

mű-hangszerész legújabb képes
árjegyzékét át nem olvasta, mely
ingyen és bérmentve küldetik Bu-
dapestről, Király-utca 44/I. sz.

Jörgő János órász, gyári raktár: Bécs,
III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon
illusztrált árjegyzékemet ingyen és bér-
mentve megkaphassa, olcsó bevásárlás
céljából. Az üzleti eljárás szigorúan
tisztességes, rászédés teljesen kizárva.
— **Órajavitási műhely.** — Mindennemű
zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt,
vagy javított óráért kezeséget vállalom. — Kivonat a
nagy árjegyzékből: 7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapá-
cióra, nickeltokban 36 órai járással 2 frt 50 kr.
8039 sz. valódi ezüst páncélláncz 15 gr. 1 frt. 7858 sz.
ezüst remontoir, duplafedelű 5 frt. 7989 sz. Ingaóra
útóművel, 2 súlylyal 11 frt 50 kr. 7929 sz. Jó ébresztő
óra 1 frt 20 kr. Szíveskedjék nevére és házszámomra
75/B. pontosan figyelni.

Barcs-féle

Peratin bajusznövesztő

az egyedüli szer, mely által még ser-
dülő ifjak is szép, csinos bajuszt és
dus szakált nyernek.

Teljesen ártalmatlan.

1 adag 2 korona 50 fillér és 4 korona.

Egyedüli készítő: BAROS GÁBOR

Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 1. szám.

Kozmetikai toalette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Nines többé tyukszem!”

Ha tyukszemétől meg akar szabadulni, elégséges egy
kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható —

**Denzinger-
féle**

„VÍKTÓRIA”
tyukszem —
— kereskedel.

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyuksze-
met is eltávolítja — Ára tégelyenkint **1 korona 30
fillér.** — 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett
bérmentve szállítja a feltaláló:
DENZINGER ADÁM Ujvidék, Duna utca 17. szám.

Sz. 5447—1902. tlkvi.

Hirdetmény.

Kiskede község telekkönyvei birtokszabályo-
zás következtében átalakított és ezzel egyide-
jűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az
1886: 29. t.-cz., az 1889: 38. és az 1891: 16.
t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának be-
jegyzését rendelik az 1892. évi 29. t.-cz.-ben
szabályozott eljárás a tlkvi bejegyzések helyes-
bitésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, a kik az 1886. évi 29.
t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak
az 1889. évi 38. t.-cz. 5. és 6. §-ban és az 1891.
évi 16. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészi-
téseit is, valamint az 1889. évi 38. t.-cz. 7. §-a
és az 1891. évi 16. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján
eszközölt bejegyzések, vagy az 1886 évi 29. t.-cz.
22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét
kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat
hónap alatt, vagyis **1903. évi november hó 30.**
napjáig bezárólag alólirt tlkvi hatósághoz nyujt-
sák be, mert az ezen meg nem hosszabítható
záros határidő eltelté után indított törlési kereset
annak a harmadik személynek, a ki időközben
nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szol-
gálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. évi 29.
t.-cz. 16. és 18. §-inak eseteiben, ideértve az

utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t.-cz. 5. és 6. §-ában
foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulaj-
donjogának bejegyzése ellenében ellentmondással
élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap
alatt, vagyis 1903. évi november hó 30. napjáig
bezárólag nyujtsák be, mert az ezen meg nem
hosszabítható záros határidő után ellentmondásuk
többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a tlkvi átalakítása
tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben
azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben
kivül az 1892. évi 29. t.-cz. szerinti eljárás és
az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb
nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban
sértve vélik, ide értve azokat is, a kik a tulaj-
donjog arányának az 1889. évi 38. t.-cz. 16. §-a
alján történt bejegyzését sérelmesnek találják,
e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényü-
ket a tlkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis

1903. évi november hó 30. napjáig bezárólag
nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabítható
záros határidő elmulta után az átalakításkor közbe-
jött téves bevezetésből származó bármilyen igé-
nyeket jóhiszemű harmadik személyek irányában
többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzé-
seket pedig a törvény rendes útján és csak az
időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik
személynek jogi sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik
a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak
át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egy-
szerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótló-
lag benyújtanak, az eredetieket a tlkvi ható-
ságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság.

Székelykeresztúron, 1903. évi február 4-én.

VERESS, kir. albiró.

BETEGH PÁL

könyv-, papir-, író- és rajz-
szerkereskedése, könyvnyomtató és
könyvkötő üzlet, könyv- és uj-
ságiadó vállalat,

o „SZÉKELY-UDVARHELY” o
szerkesztősége és kiadóhivatala

Székelyudvarhelyt,

Kossuth-utca 15-ik szám alatt,
— a „Budapest-szálló” mellett. —

Két gyorsajtó! ☐☐☐☐☐

☐☐☐☐☐ **Négy segédgép!**

Olcsó és pontos kiszolgálás!

A Székelyföld legnagyobb és leg-
olcsóbb késznyomtatvány raktára.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves
figyelmébe ajánlani, hogy **Székelyudvarhelyt, Ko-
suth-utca 15. sz.** alá, közvetlen a Budapest-szálló
mellé áthelyezett és a legkényesebb igényeket is
kielégíteni hivatott

**könyv-, papir-, író- és rajz-
szerkereskedé-
sem, jól felszerelt könyvnyomdával, könyv-
kötéssel,**

a Székelyföldön páratlanul álló **nagy kész nyom-
tatvány raktárral** s ennél fogva megfelelő **ver-
senyképes árakkal** is bír.

Megköszönve a n. é. közönség eddigi nagy-
becsű támogatását bátor vagyok magamat és jó
hírnevet szerzett üzletemet jövőre is szíves párt-
fogásába ajánlani

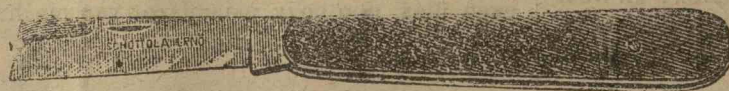
Kész szolgálattal:

Betegh Pál.

SCHOTTOLA ERNŐ

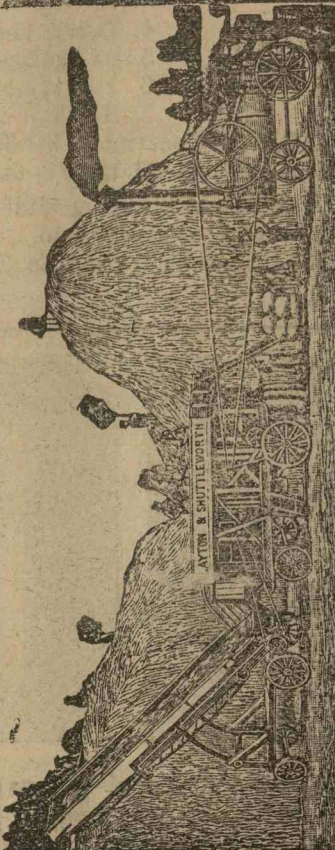
Budapest, VI. Andrassy-ut 2. szám.

Legnagyobb raktár egészségügyi, kényelmi és sportezikékben.
Szagmentesen záró szoba-klosettek. — Hygienikus köpő-edények. — Korcsolyák és
jégpatkók. — **Thermophor: Testmelegítő, mely tűz nélkül a meleget**
3—6 órán át tartja. — **Betegtoló kocsik minden áron.**

Minden osztályról külön
árjegyzékek kívánatra
ingyen küldetnek meg.

Clayton & Shuttleworth
Václav
Budapest
63. sz.
mezőgazdasági gépgyárak
által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
2 1/2 egész 12 lóerős,
szalmakarabózt,
többé lágány-cseplőgép, lóher-cseplő, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és arató-
gépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgép,
szecskavágók, répvágók,
kukoricza-morzsolók,
darálók, örlő-malmok,
egyetemes acél-ekék,

2- és 3-vasúti és minden egyéb gazdasági gépek

Részletes árjegyzékek kíván-
atra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincoln törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cseplőgép-gyára.